

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

**NASIONALE
SENIOR SERTIFIKAAT**

GRAAD 12

GESKIEDENIS V2

NOVEMBER 2018

PUNTE: 150

TYD: 3 uur

Hierdie vraestel bestaan uit 9 bladsye en 'n addendum van 14 bladsye.

INSTRUKSIES EN INLIGTING

1. Hierdie vraestel bestaan uit AFDELING A en AFDELING B, wat op die voorgeskrewe inhoudsraamwerk in die KABV-dokument gebaseer is.

AFDELING A: BRONGEBASEERDE VRAE

VRAAG 1: BURGERLIKE VERSET, 1970's TOT 1980's: SUID-AFRIKA

VRAAG 2: DIE KOMS VAN DEMOKRASIE NA SUID-AFRIKA EN DIE AANVAARDING VAN DIE VERLEDE

VRAAG 3: DIE EINDE VAN DIE KOUE OORLOG EN 'N NUWE WÊRELDORDE, 1989 TOT DIE HEDE

AFDELING B: OPSTELVRAE

VRAAG 4: BURGERLIKE VERSET, 1970's TOT 1980's: SUID-AFRIKA: DIE KRISIS VAN APARTHEID IN DIE 1980's

VRAAG 5: DIE KOMS VAN DEMOKRASIE NA SUID-AFRIKA EN DIE AANVAARDING VAN DIE VERLEDE

VRAAG 6: DIE EINDE VAN DIE KOUE OORLOG EN 'N NUWE WÊRELDORDE: DIE GEBEURE VAN 1989

2. AFDELING A bestaan uit DRIE brongebaseerde vrae. Bronmateriaal wat benodig word om hierdie vrae te beantwoord, kan in die ADDENDUM gevind word.
3. AFDELING B bestaan uit DRIE opstelvrae.
4. Beantwoord DRIE vrae soos volg:
  - 4.1 Ten minste EEN moet 'n brongebaseerde vraag wees en ten minste EEN moet 'n opstelvraag wees.
  - 4.2 Die DERDE vraag kan óf 'n brongebaseerde vraag óf 'n opstelvraag wees.
5. Jy word aangeraai om ten minste EEN uur per vraag te spandeer.
6. In die beantwoording van die vrae moet jy jou kennis, vaardighede en insig gebruik.
7. Jy sal benadeel word deur die blote oorskryf van die bronne as antwoorde.
8. Nommer die antwoorde korrek volgens die nommeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik is.
9. Skryf netjies en leesbaar.

AFDELING A: BRONGEBASEERDE VRAE

Beantwoord ten minste EEN vraag, maar nie meer as TWEE vrae in hierdie afdeling nie. Bronmateriaal wat gebruik moet word om hierdie vrae te beantwoord, is in die ADDENDUM vervat.

VRAAG 1: HOE HET DIE FILOSOFIE VAN SWART BEWUSSYN SUID-AFRIKAANSE STUDENTE GEDURENDE DIE 1970's BEÏNVLOED?

Bestudeer Bron 1A, 1B, 1C en 1D en beantwoord die vrae wat volg.

- 1.1 Verwys na Bron 1A.
- 1.1.1 Haal DRIE organisasies uit die bron aan wat vir die opkoms van die Swartbewussynsbeweging verantwoordelik was. (3 x 1) (3)
- 1.1.2 Waarom, volgens die bron, is die Swartbewussynsbeweging gestig? (1 x 2) (2)
- 1.1.3 Definieer die konsep *Swart Bewussyn* in jou eie woorde. (1 x 2) (2)
- 1.1.4 Lewer kommentaar op hoe aktiviste van die Swartbewussynsbeweging van plan was om die 'juk van onderdrukking' in Suid-Afrika te breek. (2 x 2) (4)
- 1.1.5 Gebruik die inligting in die bron en jou eie kennis en verduidelik die rol wat SASO onder die swart Suid-Afrikaanse jeug gespeel het. (2 x 2) (4)
- 1.2 Lees Bron 1B.
- 1.2.1 Waarom, volgens die bron, is Tiro uit die Universiteit van die Noorde geskors? (1 x 1) (1)
- 1.2.2 Verduidelik die invloed wat Tiro op Mashinini se politieke denke gehad het. (2 x 2) (4)
- 1.2.3 Identifiseer die TWEE bevrydingsoorwinnings in die bron wat gedien het om Soweto-leerders te inspireer. (2 x 1) (2)
- 1.3 Bestudeer Bron 1C.
- 1.3.1 Hoe, volgens die bron, het die Suid-Afrikaanse polisie op die leerders van Soweto gereageer? (1 x 2) (2)
- 1.3.2 Gebruik die inligting in die bron en jou eie kennis en verduidelik waarom jy dink Sam Nzima nie gestop het om Hector Pieterse te help nie. (2 x 2) (4)
- 1.3.3 Noem enige TWEE maniere in die bron waarop leerders gereageer het nadat hulle van Hector Pieterse se dood gehoor het. (2 x 1) (2)

- 1.4 Gebruik Bron 1D.
- 1.4.1 Verduidelik waarom jy dink die redakteur van *The World*-koerant besluit het om hierdie artikel op die voorblad te publiseer. (2 x 2) (4)
- 1.4.2 Lewer kommentaar op die bruikbaarheid van die inligting in die bron vir 'n historikus wat die impak van die Soweto-opstand van 1976 bestudeer. (2 x 2) (4)
- 1.5 Vergelyk Bron 1C en 1D. Verduidelik hoe die inligting in Bron 1C die bewyse in Bron 1D rakende Sam Nzima se rol gedurende die Soweto-opstand van 1976 ondersteun. (2 x 2) (4)
- 1.6 Gebruik die inligting in die relevante bronne en jou eie kennis en skryf 'n paragraaf van ongeveer AGT reëls (ongeveer 80 woorde) om te verduidelik hoe die filosofie van Swart Bewussyn Suid-Afrikaanse leerders gedurende die 1970's beïnvloed het. (8) **[50]**

VRAAG 2: HET DIE WAARHEIDS-EN-VERSOENINGSKOMMISSIE (WVK) SLAGOFFERS VAN POLITIEKE MISDADE GEHELP OM GENESING TE VIND?

Bestudeer Bron 2A, 2B, 2C en 2D en beantwoord die vrae wat volg.

2.1 Gebruik Bron 2A.

- 2.1.1 Wie, volgens die bron, was vir die stigting van die WVK verantwoordelik? (1 x 1) (1)
- 2.1.2 Verduidelik hoe die vrese van die volgende deur die WVK hanteer is:
- (a) Afrikaners (1 x 2) (2)
- (b) Die ANC (1 x 2) (2)
- 2.1.3 Definieer die konsep *versoening* in die konteks van die WVK. (1 x 2) (2)
- 2.1.4 Identifiseer die TWEE leiers van die WVK in die bron. (2 x 1) (2)
- 2.1.5 Gebruik die inligting in die bron en jou eie kennis en verduidelik hoe die WVK oortreders en slagoffers van politieke misdade hanteer het. (2 x 2) (4)
- 2.1.6 Kies TWEE bewysstukke uit die bron wat die doelstellings van die WVK oordra. (2 x 1) (2)

2.2 Raadpleeg Bron 2B.

- 2.2.1 Hoe, volgens die bron, is Rick Turner vermoor? (1 x 2) (2)
- 2.2.2 Verduidelik waarom jy dink dat Rick Turner se moordenaar na veertig jaar 'steeds vry' is. (1 x 2) (2)
- 2.2.3 Noem enige DRIE leiers, soos in die bron aangehaal, wat 'die hoogste prys in die stryd vir 'n vry en demokratiese land betaal het'. (3 x 1) (3)
- 2.2.4 Gebruik die inligting in die bron en jou eie kennis en verduidelik of Jann Turner met die vind van haar vader se moordenaar suksesvol was. (2 x 2) (4)

- 2.3 Lees Bron 2C.
- 2.3.1 Haal TWEE stellings uit die bron aan wat te kenne gee dat die BSV vir die moord op Rick Turner verantwoordelik was. (2 x 1) (2)
- 2.3.2 Lewer kommentaar op waarom jy die inligting in die bron as bruikbaar sou beskou wanneer die omstandighede waaronder Rick Turner vermoor is, nagevors word. (2 x 2) (4)
- 2.4 Verwys na Bron 2B en 2C. Verduidelik hoe die inligting oor die sluipmoord op Rick Turner in beide bronne eenders is. (2 x 2) (4)
- 2.5 Bestudeer Bron 2D.
- 2.5.1 Gebruik die inligting in die bron en jou eie kennis en verduidelik waarom Alex Boraine gesê het dat 'Vergeldende Geregtigheid', 'uit hierdie ekspedisie weggelaat is'. (2 x 2) (4)
- 2.5.2 Verduidelik waarom jy dink Zapiro na 'VLAKPLAAS' in die spotprent verwys. (1 x 2) (2)
- 2.6 Gebruik die inligting in die relevante bronne en jou eie kennis en skryf 'n paragraaf van ongeveer AGT reëls (ongeveer 80 woorde) om te verduidelik of die Waarheids-en-Versoeningskommissie slagoffers van politieke misdade gehelp het om afsluiting te vind. (8) **[50]**

VRAAG 3: HOE HET GLOBALISERING NA 1990 TOT WERKSVERLIESE IN SUID-AFRIKA SE KLERE- EN TEKSTIELBEDRYF BYGEDRA?

Bestudeer Bron 3A, 3B, 3C en 3D en beantwoord die vrae wat volg.

- 3.1 Verwys na Bron 3A.
- 3.1.1 Definieer *globalisering* in jou eie woorde. (1 x 2) (2)
- 3.1.2 Waarom, volgens die bron, het die werkende klas op die klere- en tekstielbedryf staatgemaak? (1 x 2) (2)
- 3.1.3 Gebruik die inligting in die bron en jou eie kennis en verduidelik hoe Sjina die plaaslike klere- en tekstielbedryf beïnvloed het. (2 x 2) (4)
- 3.1.4 Watter impak het globalisering op die volgende gehad:
- (a) Groot maatskappye (1 x 1) (1)
- (b) Klein en medium-ondernemings (1 x 1) (1)
- 3.2 Bestudeer Bron 3B.
- 3.2.1 Haal DRIE redes uit die bron aan wat die Cape Clothing Association vir die werksverliese in die klere- en tekstielbedryf gegee het. (3 x 1) (3)
- 3.2.2 Verduidelik waarom jy dink SACTWU nie met die Cape Clothing Association se kommentaar oor werksverliese in die klere- en tekstielbedryf saamgestem het nie. (2 x 2) (4)
- 3.2.3 Lewer kommentaar op die bruikbaarheid van die inligting in die bron vir 'n historikus wat navorsing oor werksverliese in die klere- en tekstielbedryf doen. (2 x 2) (4)
- 3.3 Raadpleeg Bron 3C.
- 3.3.1 Verduidelik die boodskappe wat in die plakkaat oorgedra word. (2 x 2) (4)
- 3.3.2 Gebruik die inligting in die bron en jou eie kennis en verduidelik waarom COSATU besluit het om die plakkaat te ontwerp. (2 x 2) (4)
- 3.4 Vergelyk Bron 3B en 3C. Verduidelik hoe die inligting in Bron 3B die bewyse in Bron 3C oor werksverliese in Suid-Afrika se klere- en tekstielbedryf ondersteun. (2 x 2) (4)

- 3.5 Lees Bron 3D.
- 3.5.1 Wat, volgens die bron, het in 2015 met die Suid-Afrikaanse klere- en tekstielbedryf gebeur? (3 x 1) (3)
- 3.5.2 Hoe, volgens Eppel, is werk in Suid-Afrika se klere- en tekstielbedryf geskep? (2 x 1) (2)
- 3.5.3 Gebruik die inligting in die bron en jou eie kennis en verduidelik waarom jy dink SACTWU besluit het om die 'koop Suid-Afrikaans'-veldtog te onderneem. (2 x 2) (4)
- 3.6 Gebruik die inligting in die relevante bronne en jou eie kennis en skryf 'n paragraaf van ongeveer AGT reëls (ongeveer 80 woorde) om te verduidelik hoe globalisering na 1990 tot werksverliese in die Suid-Afrikaanse klere- en tekstielbedryf bygedra het. (8) **[50]**

AFDELING B: OPSTELVRAE

Beantwoord ten minste EEN vraag, maar nie meer as TWEE vrae in hierdie afdeling nie.

Jou opstel moet ongeveer DRIE bladsye lank wees.

VRAAG 4: BURGERLIKE VERSET, 1970's TOT 1980's: SUID-AFRIKA: DIE KRISIS VAN APARTHEID IN DIE 1980's

Dit was hewige druk deur internasionale anti-apartheidsorganisasies wat tot die politieke transformasie in Suid-Afrika gelei het.

Bespreek hierdie stelling krities deur te verwys na die verskillende vorme van weerstand wat die internasionale anti-apartheidsorganisasies gedurende die 1980's onderneem het, wat tot die uiteindelijke ineenstorting van die apartheidsregime bygedra het.

[50]

VRAAG 5: DIE KOMS VAN DEMOKRASIE NA DIE SUID-AFRIKA EN DIE AANVAARDING VAN DIE VERLEDE

Nelson Rohilahlhla Mandela, 'Die Vader van die Nasie', was eiehandig vir die geboorte van 'n vry en demokratiese Suid-Afrika in 1994 verantwoordelik.

Stem jy met die stelling saam? Ondersteun jou argument deur relevante bewyse te gebruik.

[50]

VRAAG 6: DIE EINDE VAN DIE KOUE OORLOG EN 'N NUWE WÊRELDORDE: DIE GEBEURE VAN 1989

Verduidelik tot watter mate die val van die Berlynse Muur in 1989 die weg vir die Nasionale Party en die African National Congress gebaan het om met samesprekings te begin.

Ondersteun jou argument met relevante bewyse.

[50]

TOTAAL: 150